

PM

Förtydligande: Innovationsmiljöer

BILAGA TILL INNOVATIONSAGENDA 0.91 FÖR KALMAR LÄN

Fler kvalificerade innovationsmiljöer

Kalmar län har få uttalade innovationsmiljöer. Det finns dock embryon till sådana som med rätt stöd kan utvecklas till miljöer med stor påverkan på den framtida innovationsförmågan. Sex sådana, sinsemellan väldigt olika, potentiella miljöer har identifierats - verksamheten runt SKB:s anläggningar i Oskarshamn, kompetenskoncentrationen runt vattenreningsteknik i Kalmar län, den smålandsgemensamma Vinn-växtmiljön Smart Housing Småland, verksamheten vid eHälsainstitutet i Kalmar, eCommerce – centrumbildningen runt e-handel vid Kalmar Science Park samt Kompetenscentrum Pukeberg, ett centrum för utbildning och forskning inom glashantverk och glasdesign.

Ingen av dessa kan idag kallas innovationsmiljö i egentlig mening men samtliga innehåller potential att bli sådana. Hur specialiseringsstrategin utformas och tillämpas får stor påverkan på hur länet ska förhålla sig till dessa miljöer.

1. Innovationsmiljön vid SKB:s anläggningar i Oskarshamns kommun

SKB:s verksamhet i Oskarshamns kommun har det övergripande syftet att utveckla teknik och metoder för slutförvar av det svenska kärnkraftsavfallet. Även om många års arbete återstår närmar sig detta arbete slutförande. Arbetet har genererat omfattande kunskap inom flera discipliner, geologi, biologi, materialteknik, svetsteknik och mycket annat. Potentialen till spinn-off är enorm. Förutom SKB bedriver flera universitet, högskolor och andra forskningsinstitut, svenska och utländska, omfattande verksamhet vid anläggningarna. Äspölaboratoriet är SKB:s centrum för underjordsteknik men även Bentonitlaboratoriet på Äspö och inte minst Kapsellaboratoriet i Oskarshamns hamn där man bland annat forskar inom materialteknik och svetsteknik ingår i en potentiell innovationsmiljö.

Med stöd från Vetenskapsrådet samarbetar åtta svenska lärosäten, däribland KTH och Linnéuniversitetet, för att SKB:s underjordsanläggning på Äspö ska kunna utvecklas till ett nationellt geosfärlaboratorium öppen för forskare inom olika discipliner utan anknytning till slutförvaring av radioaktivt avfall. En sådan utveckling skulle på allvar kunna göra Äspö till ett forskningscentrum av stort internationellt intresse.

De begränsningar som finns handlar mer om service och infrastruktur än om anläggningens relevans. SKB genomför under hösten 2014 en analys om möjligheterna samt vilka faktorer som behöver utvecklas för att stödja utvecklingen. Analysen ska leda fram till ansökan till ERUF för utvecklingen av en innovationsmiljö av internationell klass.

FÖRSLAG TILL AKTIVITET:

Kalmar län bör noggrant följa och stödja utvecklingen av en internationellt attraktiv innovationsmiljö runt Äspölaboratoriet och Kapsellaboratoriet i Oskarshamn.

2. Ett centrum för vattenrening i Kalmar

På flera ställen i Kalmar län finns stor kunskap om avloppsreningsteknik. Forskningen vid Linnéuniversitetets institution för naturvetenskap bl a vid Kalmarsundslaboratoriet håller internationell klass.

Det finns flera teknikföretag i länet inom området som är globalt konkurrenskraftiga (t ex PURAC/Läckeby Water, Xylem och Mercatus Engineering).

Dessutom finns stor kunskap inom området inom offentlig sektor framförallt hos kustkommunerna i länet liksom hos Vattenmyndigheten Södra Östersjön som är baserad i Kalmar.

I stort sett samtliga dessa organisationer och företag är dessutom vana att samarbeta inte minst genom det gemensamma centrat för miljöteknik, Sustainable Sweden Southeast, där de flesta relevanta företag liksom flera kommuner, landstinget och Linnéuniversitetet är engagerade.

Förutom denna koncentration av kunskap har Kalmar län ett antal utmaningar som gör regionen än intressantare som producent av lösningar med ett globalt användningsområde. Hit hör belägenheten vid södra Östersjön med den problematik folkmängden, det intensiva jordbruket och den låga vattenomsättningen innebär. Kalmar län är också Sveriges mest jordbruksintensiva län per capita, framför allt vad gäller animalieproduktion.

FÖRSLAG TILL AKTIVITET:

Kalmar län bör noggrant följa och stödja utvecklingen av en internationellt attraktiv innovationsmiljö för avloppsteknikfrågor runt Institutionen för naturvetenskap vid Linnéuniversitetet.

3. Vinnväxtmiljön Smart Housing Småland

Smart Housing Småland är ett gemensamt småländskt initiativ som tar fasta på behovet av nya bostäder genom att bygga yteffektivt, flexibelt, modernt, energieffektivt och hållbart med kombinationen trä och glas.

Utgångspunkten är tillgången på kunskapen och råvaran för trä och glas från småländsk industri. Genom att addera tillämpad forskning och arkitektur och formgivning är målet att bli en internationellt ledande innovationsmiljö för att skapa attraktiva, hållbara och konkurrenskraftiga bostäder.

Smart Housing leds av SP men bakom satsningen står ett stort antal företag i hela Småland, länsstyrelserna och regionförbunden i de tre länen, Glafo, Linnéuniversitetet och Högskolan i Jönköping.

Projektet medfinansieras genom Vinnovas Vinnväxt program 2014-2023. Finansieringen ska kunna disponeras för förstudier, FoU-projekt, prototyper, affärsutvecklingsprojekt, stadsutvecklingsprojekt etc. Projektet har sitt fysiska centrum utanför Kalmar län vilket gör det än viktigare att säkra att kunskapen om projektet sprids i länet och att stimulera företagen att delta i aktiviteterna.

FÖRSLAG TILL AKTIVITET:

Kalmar län bör fortsätta att bevaka och stödja utvecklingen av Smart Housing och också stimulera företagen i länet att delta i projektet och dra nytta av de aktiviteter som genomförs.

4. Ehälsainstitutet

Ehälsainstitutet vid Linnéuniversitetet i Kalmar utgör en tvärdisciplinär plattform för att främja utvecklingen av eHälsa genom utvärderingar och forskning avseende IT-stöd tillsammans med företrädare för hälso- och sjukvård, omsorg och näringsliv. Institutet är väl förankrat i regionala, nationella och internationella nätverk.

Ehälsa är ett mycket intressant utvecklingsområde i en framtid där behoven och förväntningarna på vården blir allt större samtidigt som tillgången på kvalificerad personal inte kan ökas i samma takt. Att vara framstående inom Hälsa är intressant både för att klara av välfärdsutmaningarna och för att området innehåller stor potential till näringslivsutveckling för en global marknad.

FÖRSLAG TILL AKTIVITET:

Kalmar län bör fortsätta att bevaka och stödja utvecklingen inom Ehälsainstitutet och särskilt främja utvecklingen av nya affärsmöjligheter inom området.

5. Centrumbildningen E-commerce

I Kalmar län finns många framgångsrika e-handelsföretag. E-handelsklustret e-commerce drivs sedan 2012 av Kalmar Science Park och vänder sig till företag som bedriver handel på internet, både mot konsumenter och mot företag. Klustret är inriktat även mot företag och organisationer med kompletterande verksamhet.

E-commerce anordnar bland annat mötesplatser och kunskapsutbyte med fokus på kompetensområden som är viktiga för e-handelsutveckling. Lärosäten och branschorganisationer är viktiga samarbetspartner för att stärka e-handelskompetensen i regionen.

E-handel i sig är en extremt konkurrensutsatt bransch där aktörer slåss aggressivt om marknadsandelar. Lönsamheten i själva e-handeln är generellt låg och till stor del beroende av skalfördelar. Runt e-handel finns däremot betydande affärsmöjligheter för företag som kan förse e-handelsföretag med innovativa lösningar som kan effektivisera e-handlarnas affärsmodeller. Forskningen, internationellt är relativt svag i förhållande till branschens storlek och snabba tillväxt.

FÖRSLAG TILL AKTIVITET:

Kalmar län bör fortsätta att bevaka och stödja utvecklingen inom E-commerce och särskilt främja utvecklingen av forskning och av kunskapsföretag runt e-handel.

6. Kompetenscentrum Pukeberg

I ett nyligen påbörjat samarbete mellan Linnéuniversitetet, Nybro kommun och Regionförbundet i Kalmar län ska verksamheten som idag bedrivs i Pukeberg med bland annat glashytta, Designarkivet, glasutställning, Kalmar läns hembygdskonsulenter, konstnärateljéer och akademisk utbildning utvecklas till ett internationellt centrum för utbildning och forskning inom glashantverk och glasdesign. Kompetenscentrumet ska bland annat utgöra en nod inom innovationsmiljön Smart Housing Småland. Under hösten 2014 flyttar även Riksglasskolan till Pukeberg.

FÖRSLAG TILL AKTIVITET:

Kalmar län bör fortsätta att bevaka och stödja utvecklingen inom Kompetenscentrum Pukeberg, inte minst med tanke på kopplingen till Smart Housing.